

6. Základní informace ke spolupráci OSPOD a školy

Mgr. Lucie Macků

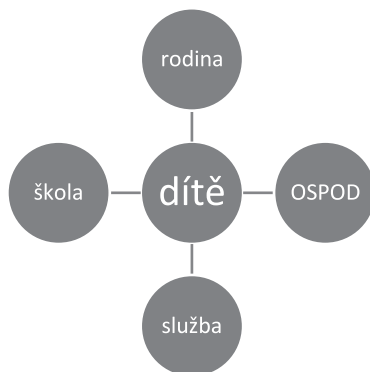
Tento text předkládá základní východiska spolupráce školy a orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále „OSPOD“) z hlediska dítěte a jeho potřeb. Popsané postupy a doporučení vycházejí ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o SPOD“), a metodických doporučení Ministerstva práce a sociálních věcí (dále „MPSV“). Text byl konzultován s Mgr. Kristýnou Jůzovou Kotalovou z MPSV, vedoucí oddělení transformace služeb pro rodiny a děti.

Proč mají školy a OSPOD spolupracovat?

1) Jde o **dítě**: praxe ukazuje, že toto hledisko je třeba mít stále na zřeteli. (Níže je navrženo základní schéma podpory dítěte.)

Dítě

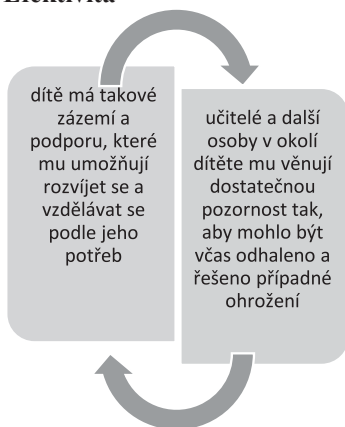
Diagram 6: Základní schéma podpory dítěte

2) Jde o **efektivitu**: aby se dítě mohlo v klidu vzdělávat, potřebuje bezpečné a stabilní zázemí v rodinném prostředí, aby bylo jisté, že je dítě v bezpečí, potřebuje kolem sebe pozorné dospělé, kteří vědí, kde hledat pomoc.

Efektivita

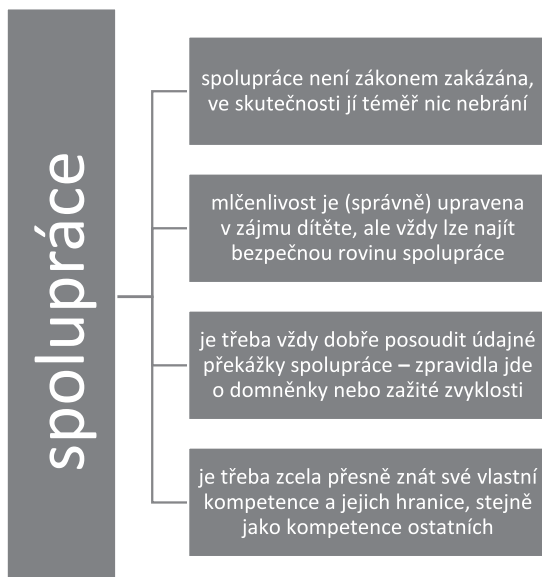
Diagram 7: Efektivita

3) Částečně jde také o **povinnost**: zákon o SPOD, stejně jako školské zákony určitou spolupráci nařizují, vzhledem k závazkům České republiky věnovat zranitelným a ohroženým dětem zvláštní pozornost – zákonné ukotvení dítěti tuto pozornost garantuje.

Povinnost

Diagram 8: Podmínky úspěšné spolupráce školy a OSPOD

Co dělá OSPOD?

Prostřednictvím orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) stát poskytuje ochranu dětem, které jsou ohrožené.⁴ OSPOD jsou proto ze zákona zřízeny na všech úřadech obcí s rozšířenou působností. OSPOD vyhledávají ohrožené děti a poskytují jim pomoc; rodiče, resp. děti, a další aktéři (např. školy) jsou povinni s nimi v rámci ochrany dětí spolupracovat. **Na sociálně-právní ochranu má nárok každé dítě, nelze ji odmítnout, pokud ji dítě potřebuje.**

Komu OSPOD pomáhá?

Cílová skupina OSPOD je vymezena zákonem o SPOD a zároveň strukturovaným vyhodnocením situace dítěte a rodiny. (Vždy se zkoumají obě podmínky najednou.):

- a) výčet situací ohrožení dítěte podle § 6⁵ zákona o SPOD,** např. děti, které rodiče opustili, které jejich rodiče zanedbávají nebo zneužívají rodičovskou odpovědnost, děti, které se dopouštějí opakovaných útěků od rodičů, které jsou ohroženy závislostí, na kterých byl spáchán trestný čin, které jsou ohroženy násilím mezi rodiči apod. **PŘITOM musejí tyto skutečnosti trvat tak dlouho a být tak intenzivní, že mohou ovlivnit nepříznivý vývoj dětí nebo být jeho příčinou,**
- b) ohrožení dítěte vyplývá z provedeného strukturovaného vyhodnocení,⁶** tedy OSPOD systematicky (a pokud možno objektivně, tj. prokazatelně) posoudí, do jaké míry jsou naplňovány jednotlivé potřeby dítěte. Ty, které naplňovány nejsou, generují potřebu nebo rizika – v takovém případě je dítě považováno za ohrožené, OSPOD sestaví individuální plán

⁴ Zvláštní pozornost věnovaná ohroženým dětem viz preambule Úmluvy o právech dítěte, https://www.mpsv.cz/files/clanky/29615/Umluva_o_pravech_ditete.pdf

⁵ Viz výčet v § 6 zákona o SPOD, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359#cast2>

⁶ Viz Manuál implementace Vyhodnocování situace dítěte a rodiny a tvorby individuálního plánu ochrany dítěte, https://www.mpsv.cz/files/clanky/18887/manual_010415.pdf